

denta de la Secció Filològica i directora de l'Oficina d'Estandardització, va ser l'encarregada de moderar una taula rodona amb Sebastià Alzamora, escriptor i membre de la Secció Filològica, Josep Escolano, professor de la Universitat d'Alacant, i Ernest Rusinés, cap del Departament d'Assessorament Lingüístic de la CCMA. En aquesta taula rodona es van fer visibles qüestions d'una gran complexitat, com l'ensenyament de la variació territorial en l'àmbit educatiu, que van traçar noves línies per a futurs seminaris d'estandardització.

Finalment, Ramon Sistac i Josep Martines, presidents de les dues comissions organitzadores del seminari, van cloure l'acte amb un agraïment per la bona acollida que havia tingut entre els especialistes i amb una valoració molt positiva de tots els continguts que s'havien anat exposant al llarg dels tres blocs, uns continguts que, sortosament, es poden recuperar sempre que calgui al nou web de la Secció Filològica. La cloenda també va servir per percebre la complicitat teixida entre les dues comissions, la qual, de ben segur, també va ajudar a fer que el seminari fos un èxit.

Laia CASTANYER TEIXIDOR
Institut d'Estudis Catalans

Albert Jané rep el 56è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (Barcelona, 17 de juny del 2024). — El jurat del 56è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, format per Judit Carrera, Raül Garrigasait, Àngels Gregori, Ingrid Guardiola, Maria Rosa Lloret, Marta Nadal, Clàudia Pujol, Salvador Sunyer i Enric Vicent Sòria, va atorgar aquest premi a Albert Jané i Riera per haver-se convertit en un «referent indiscutible» a través de les seves «aportacions essencials en el camp de la literatura infantil i juvenil, així com en les traduccions i adaptacions de contes, llegendes, rondalles, faules, narracions populars i còmics, que han format infants i joves en la lectura en català».

El Palau de la Música es va omplir per celebrar la literatura infantil i juvenil de la mà d'Albert Jané. L'acte, organitzat per Òmnium Cultural i coordinat per l'equip tècnic de l'entitat, amb la direcció artística d'Iban Beltran, va comptar amb una destacada presència institucional encapçalada pel president del govern, Pere Aragonès, i la consellera de cultura, Natàlia Garriga. Amb la presència, també, dels expresidents Pujol, Montilla, Mas i Torra.

A través de frases i textos de Jané es va fer el recorregut per la seva trajectòria vital, professional i intel·lectual. I també a través de les glosses de Joaquim Carbó i Mercè Canela. Carbó, referent de la literatura infantil i juvenil i amic d'Albert Jané, en va destacar la tasca com a traductor i adaptador, des del còmic (*Jan i Trencapins*, *Gil Púpilla*, *Lucky Luke*, *Stefi*, *Corto Maltes...*) fins a clàssics populars (Homer, Roal Dahl, Rodari, Andersen, germans Grimm...), així com de pel·lícules. Segons ell, Jané, més que traduir i adaptar textos d'altres llengües al català, els ha *anostrat*, «en el sentit de fer-los nostres, de fer que el lector no s'adonés que allò que llegia passava en un altre país». I com a exemple, els barrufets, que, a més de catalanitzar-los el nom, els ha fet moure per Vallhonesta o el Clot del Tufau. Per la seva banda, Mercè Canela, successora de Jané a la direcció de Cavall Fort, en va destacar la tasca que ha fet a la revista des de diverses funcions: corrector, traductor, cap de redacció i director fins a la jubilació el 1997. Una jubilació que no el va desvincular de la revista, ja que hi ha seguit col·laborant des de llavors. Canela en va destacar especialment el paper decisiu que va tenir en la fixació del model de llenguatge que farien servir a Cavall Fort, d'una correcció absoluta i, alhora, «directe i dinàmic i de comprensió immediata». Com no podia ser d'altra manera, els barrufets també hi van ser protagonistes. Quatre personatges de blau amb el barret típic dels barrufets, que van resultar ser Pau Beltran, Míriam Lloret, Josep Pedrals i Màrius Serra, es van fer amb l'escenari per homenatjar Albert Jané.

Una hora d'espectacle en què la literatura infantil i juvenil es va convertir, per un dia, en el centre de la cultura catalana. I ho va fer de la mà de l'activista, adaptador, amable, autodidacte, caminador, col·laborador, constant, corrector, difusor, discret, excursionista, exigent, fabrià, gramàtic, humil, juganer, mestre, observador, popular, rondaller, savi, traductor, útil... Cinquanta-sisè Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Més d'un centenar de «sinònims d'Albert Jané» que quedaven recollits al programa de mà, un devessall de paraules en homenatge a l'autor del *Diccionari de sinònims* i de milers de textos que han sigut les primeres lectures de diverses generacions de catalans.

Gerard MUIXI I TEJADO

Renovació de la placa en homenatge a Joan Coromines i Vigneaux al pla de Perosa (Alt Àneu, Pallars Sobirà, 22 de juny de 2024). – El pla de Perosa, situat a uns 1.500 metres d'alçària, és una de les cruïlles mítiques del Pirineu. Confluència dels camins que transiten entre la vall d'Isil (valls d'Àneu, Pallars Sobirà), el Coserans (Arieja, Occitània) i la Vall d'Aran, que té la seua continuïtat natural en el Comenge (Alta Garona, Occitània). Des de Perosa hom accedeix amb facilitat a dos dels grans punts de trobada històrics entre pobles catalans i occitans veïns: a través del bosc de Bonabé, a l'aplec marià de Montgarri, on tradicionalment aranesos, pallaresos i gascons celebren el romiatge en honor de la Mare de Déu del mateix nom cada 2 de juliol, i l'aplec de Salau, aquest civil i de caire reivindicatiu, on catalans i occitans vinguts d'arreu reclamen un pas per unir dos territoris (Pallars i Coserans) amb forts lligams històrics i humans, però difícilment accessibles mútuament des de la xarxa de carreteres actual. No és pas d'estranyar, doncs, que Perosa fos l'indret triat, l'any 2005 i en ocasió de la celebració del centenari del naixement de Joan Coromines, per a col·locar-hi una placa en record i homenatge a l'il·lustre lingüista, a qui devem les primeres i completíssimes descripcions tant del pallarès com del gascó de la Vall d'Aran, així com de la toponímia, especialment preromana, d'aquest bocí del Pallars. Efectivament, en el marc de la visita que la Secció Filològica (SF) de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) feu a Esterri d'Àneu el juliol d'aquell any, s'hi col·locà una placa que el pas del temps i les inclemències pròpies de l'indret han deteriorat, fins al punt de fer-la gairebé il·legible. És per això que, a partir de l'acord entre el Consell Cultural de les Valls d'Àneu (CCVd'À) i la delegació a Lleida de l'IEC, amb la col·laboració activa de la SF i de l'ajuntament d'Alt Àneu, el 22 de juny de 2024 es procedí a col·locar-hi una nova placa que reprodueix fidelment l'anterior amb el text «La Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, el Consell Cultural de les Valls d'Àneu i l'Ajuntament d'Alt Àneu en homenatge a Joan Coromines i Vigneaux amb motiu del centenari del seu naixement. Juliol de 2005/juny de 2024». Una activitat que es va celebrar dins la programació inclosa a «Àneu en moviment 2024» del CCVd'À. L'acte, íntim i sentit, comptà amb els parlaments del Sr. Ferran Rella, president del CCVd'À; Laura Tristany, alcaldessa d'Alt Àneu; Nicolau Dols, president de la SF, i Ramon Sistac delegat a Lleida de l'IEC. Tots els parlaments coincidiren a destacar el valor de l'obra de Coromines per a l'estudi del català i de l'occità a través del seu treball ingent i infatigable i del seu amor per la llengua i la terra, i el valor simbòlic de Perosa com a metàfora de l'espai cultural i lingüístic compartit entre els Països Catalans i Occitània, així com el valor afegit de la col·laboració i la interacció entre les institucions culturals i el territori. Amb posterioritat i com a cloenda, els assistents feren una visita guiada a l'entorn natural. Com a anècdota cal ressenyar que, tot i que l'acte era necessàriament de petit format a causa de la poca accessibilitat de l'indret, comptà amb una nodrida presència d'excursionistes que es trobaven per la zona i es van interessar per l'obra del nostre admirat lingüista.

Ramon SISTAC
Institut d'Estudis Catalans